Žygimantas Pavilionis: Darbo bus labai daug

Paskutinį mėnesį dirbantis LR ambasadorius JAV Žygimantas Pavilionis atsisveikina su JAV lietuviais – štai praėjusį savaitgalį jis lankėsi Los Angeles, kur buvo atidarytas Lietuvos generalinis konsulatas, po to nuvyko į Aliaską. Lygiai prieš mėnesį ambasadorius dalyvaudamas įvairiuose renginiuose, tarp jų ir Lietuvių Fondo metiniame suvažiavime, savaitgalį praleido Čikagoje. Tuomet turėjome progos prisėsti ir pasikalbėti.

LR ambasadorius JAV Žygimantas Pavilionis Jono Kuprio nuotr.

– Gerbiamas ambasadoriau, iš pradžių ruošiausi pajuokauti, kad ne kažin ką paliekate veikti naujajam ambasadoriui – tokia intensyvi buvo ta Jūsų penkerių metų kadencija, tiek daug storų ledų pralaužta... Bet pasiklausiusi Jūsų kalbos per Fondo suvažiavimą, supratau, kad ne su nugalėtojiškomis nuotaikomis mus paliekate. Nes kiek daug bebūtų pasiekta, situacija pasikeičia, ir vėl vos ne nuo pradžių tenka visko imtis... Ką Jūs pats įvardintumėte kaip didžiausius savo diplomatinius pasiekimus ir ko pirmiausiai turės imtis naujoji komanda, kokie jų bus didžiausi iššūkiai?

– Saugumo ir gynybos klausimai yra labai svarbūs, nes Amerika yra stipriausia laisvo pasaulio dalis. Tai, kad Amerikos tankai Lietuvoje, kad yra gynybos planai, kad jie mus ne tik žodžiais, bet ir darbais pradeda ginti yra labai gerai. Bet tai reikia stiprinti, dėl to darbo čia niekada nepritrūks.

Mes atstovaujam laisvą pasaulį ir Amerikos interesus Rytuose. Tų iššūkių niekada netruks, nes nors mums ir pavyko gauti tankus, bendras vaizdas pasaulyje blogėja. Įstoję į NATO ir ES mes tapome visų įmanomų elitinių klubų nariai, mus gina amerikiečiai, tačiau blogosios jėgos deda visas pastangas, kad tai suardytų. Ir kol kas joms sekasi.

Jeigu per tuos 25 nepriklausomybės metus 15 metų ėjom į priekį, visi mąstė, kad istorija baigėsi, kad viskas bus gerai, tai paskutinius 10 metų trūksta strateginės vizijos, tarsi visi nusprendė, kad jau viskas padaryta. Bet mes esam ant fronto linijos ir matom, kad ne viskas padaryta. Mes norim dalintis sėkme su ukrainiečiais, su kitais, taip kad ateity tų darbų bus dar daugiau ir mūsų įtaka dar svarbesnė, nes tą civilizuotą pasaulį reikia daryti geresniu. Ir ryšiai su Amerika, jos parama čia yra labai svarbu.

Aš noriu numirti – ir tą nuolat sakau savo draugams ukrainiečiams, – pakeldamas tostą už tai, kad Ukraina tapo ES ir NATO nare.

Aš buvau pirmas žmogus paskirtas dirbti į ES, dar 1993 metais, ir džiaugiausi matydamas parašą, kuriuo Lietuvai ir kitoms šalims faktiškai buvo garantuota taika, laimė, o jeigu dabar iki gyvenimo pabaigos pavyktų tai garantuot dar 40 mln. žmonių Rytuose... Tai – mano akstinas, mano pagrindinis tikslas šiuo metu – padėti broliams. Ir čia bus didžiulis darbas, tačiau jeigu mes tą laimėsim, tai ne tik ukrainiečiams laimę padovanosim, bet ir patiems rusams. Juk rusai irgi nori normaliai gyventi – čia tik maža žmonių grupė, kuri viską iš Rusijos siurbia.

Mes iš dalies formuosim strategijas, mes labai gerai žinom Rytų regioną, ir amerikiečiai vis labiau į mus įsiklauso. Per mano darbo laiką į Lietuvą atėjo labai daug verslo, o dabar dar jeigu sudarysim laisvos prekybos sutartį, tai ir žmonės judės daugiau, ir verslai, būsim kaip vienas kūnas, tokia didelė transatlantinė šeima... Ketvirtadalis mūsų tautos yra Amerikoje, mums visiems bus gerai, mes gerai jausimės. Lietuviui tai idealus pasaulis – kai Amerika ir Europa kartu. Turim sujungti jėgas su lenkais, su ukrainiečiais – ir vesti tą pasaulį į priekį. Taip kad darbo bus labai daug. Ir mes būsim labai svarbūs. O lietuviai čia, Amerikoje, bus ypatingai svarbūs, nes Amerikos elitas keičiasi, ateina nauja karta, kuriai įdomu, kas ten toj Europoj... Amerikos lie-tuviai, ta didžiulė, galinga bendruomenė, turės vis primint – žiūrėkit ten, į Rytus.

– Per Lietuvių Fondo suvažiavimą Jūs siūlėte šiai galingai organizacijai apsidairyti ir, atsižvelgiant į pasaulio realybę, galbūt pergalvoti savo tikslus, strategiją. Ar galėtumėte pateikti pavyzdį, kur galėtų nukreipti jėgas Fondas, nepažeisdamas savo įstatų?

– Na, gerai – turiu tokią svajonę, gal aš ją reali-zuosiu. Kažkada buvau atėjęs pas t. Saulaitį į bendruomenių mugę – ir man taip patiko! Yra diena, kai bendruomenės pasirodo visuomenei – renka pinigus, kviečia naujus narius. Bendruomenė – jėga. Norėčiau kartu su t. Saulaičiu tokią bendruomenių mugę surengti Lietuvoj. Bandysiu tai padaryt su LF pagalba – jei jie tam projektui pritartų, būtų labai gražu.

Kazickų fondas daro labai gražių dalykų... Jaunasis Peteris Kazickas, Juozo Kazicko anūkas, bando pasidalinti vertybėmis per krepšinį. Žaidžia su vaikais, daugiausia asocialiais, krepšinį, moko juos aukoti, savanoriauti. Ateitininkai irgi veikia Lietuvoje – kiekvienas savo būdą atranda. Bet tai tik grupelė palyginus su ta jėga, kuri yra čia. Nykstanti jėga. Man labai nesinori matyti, kad ji taip ir sunyktų kaip Shenandoah... Bet kol dar ji gyva, nors dalį to gerumo, bendruomeniškumo, demokratijos, to pasiaukojimo turi perkelti į Lietuvą. Nes tai – stiprybė.

– Ar, Jūsų nuomone, lietuviškos organizacijos šiais laikais atlieka savo vaidmenį – tą, kurį iš tikrųjų turėtų? Ypatingai tokia didelė kaip Lietuvių Bendruomenė, kurioje neseniai kaip tik vyko rinkimai...

– Matau, kad ji labai keičiasi, ateina daug jaunų žmonių. Matau, kaip jie gražiai puola į tuos pačius darbus ir juos dirba. Pvz., mokyklėlės – praktiškai jau yra tų naujų žmonių perimtos. Vienintelis mano prašymas Amerikos lietuvių organizacijoms – neužsidaryti savyje. Lemonte per šv. Mišias girdėjome gražią analogiją – jeigu jūs nulaušite šakelę nuo kamieno, ji nudžius. Taip ir lietuvybė neišsilaikys, jei Lietuvos nebus – tai faktas. Mes turim suvienyti visas jėgas. Kaip žydai. Washingtone aš žaviuosi jų veikla genialiausiai išlaikant Izraelį kaip tautą ir metant visas jėgas, aukojantis, kad kuo stipresnė šalis būtų. Juk panašiai kaip mūsų ten tų gyventojų, situacija nepavydėtina, karas aplinkui visą laiką, bet žiūrėkit – ir inovacijos, ir mokslas klesti. Reikia mokytis iš tokios tautos.

Mes nemažai pasiekėm, mūsų bendruomenė yra labai organizuota, bet negalim sustoti, dabar visas jėgas turim nukreipti į Lietuvos gynybą. Nes ateina istorinis laikotarpis – jeigu pasuksim laikrodį gera linkme, jeigu, kaip popiežius Jonas Paulius sakydavo, tas Rytų plautis pradės kvėpuoti, jeigu Europa pradės kvėpuoti abiem plaučiais, – ateis stabilumas, ateis verslas, ateis laimė.

Ir amerikiečiams bus lengviau, nes visa Europa jiems padės spręsti problemas. Kad ir kaip jie ten nuo mūsų trauktųsi kartais, kai pagalius ima kišti į ratus, kai bėda – tuoj skambina europiečiams. Mes visą laiką amerikiečiams padedam – kad ir kas įvyktų. Mes esam jiems artimiausi, tereikia sustiprinti tą šeimą. Galime būti vedliais Rytuose, ir milijonus gyventojų padarytume laimingus. Tai yra graži misija, ir lietuviai tą gali padaryt. Gal net geriau negu kokie lenkai, nes jie yra dideli, ir kartais tas ,,honoras" jiems trukdo žmogiškai bendrauti. Mus visi gerbia. Jei nuvažiuoji į Gruziją, Moldovą, Ukrainą – taksi iš tavęs pinigų neima! Nes mus gerbia ir žino, kad mums nieko iš jų nereikia – mes tik norim, kad jie žmogiškai gyventų. Mes esam taikinga tauta, nenorim karų, ir visi tą labai vertina. Mes norim gėrio.

– Per tuos penkerius metus Jums teko aplankyti daug vietovių, kuriose gyvena lietuviai. Tiesa, demografija keičiasi – tradiciniai telkiniai mažėja, bet kuriasi nauji. Ar skiriasi, tarkim, Čikagos ir New Yorko, Floridos ir Californijos lietuviai?

– Skiriasi, aišku, tik maži tie skirtumai. Pvz., San Francisce yra susikūrusi visa jauna bendruomenė, susijusi su stipriomis technologinėmis kompanijomis – jie mato šį pasaulį šiek tiek kitaip. New Orleane gyvena menininkai... Apibendrintai, sakyčiau, dauguma lietuvių Amerikoje vis tik išlaiko tą tarpukario Lietuvą širdyse, ir tvirtai – per tėvus, per tradicijas, per šeimas, bendravimas su tokiais žmonėmis yra atgaiva. Pasigesiu to Lietuvoje, bandysiu kuo daugiau tokios lietuviškos Amerikos sukurti Lietuvoj, nes, kaip sakė Andrius Kubilius, ,,kuo daugiau Amerikos Lietuvoj, tuo mažiau Rusijos – ir atvirkščiai".

– Jūsų pageidavimai ir palinkėjimai ,,Draugui"?

– Labai norėčiau, kad jūs išliktumėt dar šimtą metų ir kad jūsų balsą girdėtų Lietuvoj. Džiaugiuosi, kad Prezidentė, mano žiniomis, prenumeruoja ir skaito ,,Draugą". Bet būtų gerai, kad jį matytų daugiau lietuvių, nes kartais atstumas yra ir privalumas – tu gali vertint dalykus šiek tiek iš šono, objektyviau, neįsivėlęs į kasdienybės smulkmenas.

Tik kaip tą padaryt? Galbūt per socialinę media? Lankiausi ,,Facebook" būstinėje San Francisce – Lietuva labai smarkiai šviečia. Latvija mažiau, Estija šiek tiek daugiau, Rusijoj tik keli taškai šviečia... Mano vaikai, pvz., skaito informacijas per ,,Twitter" arba per ,,Facebook", laikraščių į rankas nepaima. Turbūt reiktų bandyti per socialinę media – susisiektumėt daugiau su Lietuva. Norėčiau, kad girdėtų jūsų balsą – Lietuvoj nėra tokių laikraščių. Yra keli tinklalapiai, keli bando susikurti – gal net galėtumėt suvienyt jėgas su kažkuo Lietuvoj, kad jus girdėtų kaip galima daugiau žmonių.

– Ačiū už pokalbį.

Kalbėjosi **Ramunė Lapas**

Skaitykite ,,Draugą" greičiau! **www.draugas.org**